

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики

Факультет № 6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни «**Правові засади запобігання корупції**» вибіркового
компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Професор кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, доктор юридичних наук, професор Синявська Олена Юхимівна

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки навчально-наукового інститута права Сумського державного університету, к.ю.н., доцент Ільченко О.В.
2. Професор кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування, к.ю.н., доцент Іванцов В. О.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 4							
Тема № 1. Загальнотеоретичні уявлення про корупцію та корупційні правопорушення	13	2	2	-	-	9	Залік
Тема № 2: Нормативно-правові основи запобігання корупції в Україні	13	2	2	-	-	9	
Тема № 3: Суб'єкти у сфері протидії корупції в Україна	13	2	2	-	-	9	
Тема № 4: Державно-правові механізми запобігання та протидії корупції	13	2	2	-	-	9	
Тема № 5 Організаційно-правові засади запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	13	2	2	2	-	7	
Тема № 6 Оцінка корупційних ризиків у діяльності державних органів, юридичних осіб	12	2	2	-	-	8	
Тема № 7 Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією	13	2	2	-	-	9	
Всього за семестр № 4	90	14	14	2	-	60	

--	--	--	--	--	--	--	--

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 6							
Тема № 1. Загальнотеоретичні уявлення про корупцію та корупційні правопорушення	13	-	-	-	-	13	Залік
Тема № 2: Нормативно-правові основи запобігання корупції в Україні	13	2	-	-	-	11	
Тема № 3: Суб'єкти у сфері протидії корупції в Україні	13	-	2	-	-	11	
Тема № 4: Державно-правові механізми запобігання та протидії корупції	13	2	2	-	-	9	
Тема № 5 Організаційно-правові засади запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	13	-	-	2	-	11	
Тема № 6 Оцінка корупційних ризиків у діяльності державних органів, юридичних осіб	12	-	-	-	-	12	
Тема № 7 Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані	13	-	-	-	-	13	

з корупцією							
Всього за семестр № 6	90	4	4	2	-	80	

2. Методичні вказівки до семінарських та практичних занять

Тема № 1: Загальнотеоретичні уявлення про корупцію та корупційні правопорушення

Семінарське заняття 1: Загальнотеоретичні уявлення про корупцію та корупційні правопорушення

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо історичних форм прояву корупції як соціально-правового явища; поняття корупції та корупційного правопорушення; факторів сприяння існуванню та поширенню корупції в Україні; сутності антикорупційної державної політики.

Кількість годин – денна форма – 2
заочна форма -

Навчальні питання:

1. Історичні форми прояву корупції як соціально-правового явища.
2. Поняття, сутність, зміст та сучасне розуміння корупції і корупційного правопорушення.
3. Причини, які породжують корупцію в Україні.
4. Засади протидії корупції в Україні.

До першого питання. Походження терміну «корупція». Поняття історії корупції. Корупція в Давній Греції. Корупція в Давньому Римі. Корупція на Русі. Корупція за радянської доби. Природа корупції як соціально-правового феномену.

До другого питання. Поняття корупції в широкому розумінні. Корупція як систематизоване соціально-правове поняття. Типові прояви корупції. Способи вчинення корупції. Класифікація корупції. Ознаки корупції. Відмежування поняття корупції від корупційного правопорушення та правопорушення, пов'язано з корупцією. Корупція в адміністративно-правовому розумінні. Корупційні системи.

До третього питання. Соціальні передумови корупції та її форми. Фактори корупції правового характеру. Політичні фактори корупції. Причини та умови поширеності корупції в Україні.

До четвертого питання. Складові протидії корупції та засади протидії корупції. Принципи державної антикорупційної політики. Реформування систем державного управління та адміністративних процедур. Зменшення тиску на підприємців, запобігання тенізації економіки. Забезпечення доброчесності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування. Зниження рівня корупції у приватному секторі. Зниження рівня корупції в зонах

підвищеного корупційного ризику, зокрема правоохоронній, медичній, земельній, освітній, податковій, митній сферах, у сферах державних закупівель та державної служби.

Питання цільових виступів слухачів:

1. Історичні форми прояву корупції як соціально-правового явища.
2. Поняття, сутність, зміст та сучасне розуміння корупції і корупційного правопорушення.
3. Морально-психологічні та історичні фактори поширення корупції.
4. Економічні та організаційно-управлінськими корупційними факторами.
5. Правові та політичні фактори сприяння корупції.
6. Сутність антикорупційної державної політики.

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Історичні прояви виникнення корупції в Україні.
2. Поняття і сутність корупції.
3. Соціальні передумови корупції та її форми
4. Реформування систем державного управління та адміністративних процедур.
5. Сутність антикорупційної державної політики

Література: 6; 7; 8; 23; 25; 26; 57; 59; 61; 62; 64; 72; 77; 78; *текст лекцій.*

Тема № 2: Нормативно-правові основи запобігання корупції в Україні

Семінарське заняття 2: Нормативно-правові основи запобігання корупції в Україні

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо системи антикорупційного законодавства та його основних положень.

Кількість годин – денна форма - 2
заочна форма –

Навчальні питання:

1. Основні нормативно-правові акти щодо протидії корупції.
2. Основні терміни у сфері протидії корупції.
3. Суб'єкти відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

До першого питання. Поняття системи антикорупційного законодавства. Рівні антикорупційного законодавства. Види антикорупційного законодавства. Поняття корупції згідно з Законом України «Про запобігання корупції».

До другого питання. Основні терміни протидії корупції. Характеристика принципів: верховенства права; законності; комплексного здійснення правових, політичних, соціально-економічних, інформаційних та інших заходів;

пріоритетності запобіжних заходів; невідворотності відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

До третього питання. Суб'єкти відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення. Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Особи, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Питання цільових виступів слухачів

1. Основні нормативно-правові акти щодо протидії корупції.
2. Основні терміни у сфері протидії корупції.
3. Форми вираження корупції.
4. Суб'єкти відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення: загальна характеристика.
5. Державні службовці як суб'єкти відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.
6. Особи, уповноважені на виконання функцій місцевого самоврядування як суб'єкти відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.
7. Посадові особи юридичних осіб публічного права як суб'єкти відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Антикорупційне законодавство України.
2. Основні принципи запобігання та протидії корупції.
3. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення.
4. Державні службовці як суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення.
5. Види антикорупційного законодавства.

Література: 5; 7; 9; 18; 23; 25; 26; 59; 62; 73; 78; 79; 80; текст лекцій.

Тема № 3: Суб'єкти у сфері протидії корупції в Україні

Семінарське заняття 3: Суб'єкти у сфері протидії корупції в Україні

Навчальна мета заняття: вивчити та розібрати організаційно-правові засади діяльності суб'єктів у сфері запобігання та протидії корупції в Україні.

Кількість годин – денна форма - 2
заочна форма - 2

Навчальні питання:

1. Суб'єкти із загальними повноваженнями у сфері протидії корупції.
2. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції.

До першого питання. Суб'єкти у сфері протидії корупції відповідно до їх повноважень та їх поділ. Суб'єкти із загальними повноваженнями у сфері протидії корупції.

До другого питання. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції. Національне агентство з питань запобігання корупції. Порядок проведення конкурсного відбору та призначення Голови Національного агентства. Повноваження Голови Національного агентства. Національне антикорупційне бюро України. Статус, правова основа та основні принципи діяльності Національного антикорупційного бюро України. Гарантії незалежності Національного антикорупційного бюро України. Загальна структура Національного антикорупційного бюро України, його керівництво. Порядок конкурсного відбору та призначення Директора Національного антикорупційного бюро України. Обов'язки та права Національного антикорупційного бюро України.

Питання цільових виступів слухачів:

1. Суб'єкти із загальними повноваженнями у сфері протидії корупції.
2. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції.
3. Національне агентство з питань запобігання корупції.
4. Національне антикорупційне бюро України.
5. Особливості формування суб'єктів із спеціальними повноваженнями у сфері протидії корупції.
6. Суб'єкти з повноваженнями учасника антикорупційних заходів.
7. Суди як суб'єкти протидії корупції.

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Суб'єкти із загальними повноваженнями у сфері протидії корупції.
2. Національне агентство з питань запобігання корупції.
3. Національне антикорупційне бюро України.
4. Суди як суб'єкти протидії корупції.
5. Гарантії незалежності Національного агентства з питань запобігання корупції.

Література: 15; 23; 25; 26; 42; 43; 44; 45; 59; 62; 63; 70; текст лекцій.

Тема № 4: Державно-правові механізми запобігання та протидії корупції

Семінарське заняття 4: Державно-правові механізми запобігання та протидії корупції

Навчальна мета заняття: поглибити та розширити знання слухачів щодо державно-правових механізмів запобігання та протидії корупції в Україні

Кількість годин – денна форма – 2
заочна форма – 2

Навчальні питання:

1. Державно-правові механізми запобігання та протидії корупції в Україні в системі засобів запобігання та протидії корупції.
2. Фінансовий контроль.
3. Антикорупційна експертиза проектів та чинних нормативно-правових актів.
4. Спеціальна перевірка.
5. Створення умов доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.
6. Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб.

До першого питання. Поняття та класифікація адміністративно-правових засобів запобігання корупції. Етична поведінка як нормативна основа запобігання та протидії корупції.

До другого питання. Фінансовий контроль. Особи, на яких поширюються вимоги обов'язкового подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (суб'єкти декларування). Відомості у декларації. Контроль та перевірка декларацій.

До третього питання. Мета та види антикорупційної експертизи. Суб'єкти здійснення антикорупційної експертизи. Результати антикорупційної експертизи.

До четвертого питання. Спеціальна перевірка. Порядок проведення спеціальної перевірки. Результати проведення спеціальної перевірки (інформація).

До п'ятого питання. Створення умов доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

До третього питання. Антикорупційна програма. Положення щодо обов'язковості дотримання антикорупційної програми. Основні положення антикорупційних програм.

Питання цільових виступів слухачів

1. Загальні вимоги до поведінки осіб, зазначених у пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

2. Загальні положення Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджених Національним агентством України з питань державної служби наказом від 5 серпня 2016 р. № 158.

3. Загальні обов'язки державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.

4. Використання службового становища державним службовцем та посадовою особою місцевого самоврядування.

5. Використання ресурсів держави та територіальної громади державним службовцем та посадовою особою місцевого самоврядування.

6. Використання інформації та обмін інформацією державними службовцями та посадовими особами місцевого самоврядування.

7. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Інформація, що зазначається в декларації.

8. Види контролю та перевірки декларацій. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування.

9. Додаткові заходи здійснення фінансового контролю. Особливості здійснення заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб.

10. Антикорупційна експертиза проектів та чинних нормативно-правових актів.

11. Спеціальна перевірка як засіб запобігання корупції. Порядок та результати проведення спеціальної перевірки.

12. Створення умов доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

13. Загальні засади запобігання корупції у діяльності юридичної особи. Антикорупційна програма юридичної особи.

14. Правовий статус Уповноваженого юридичної особи.

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Етична поведінка як нормативна основа запобігання та протидії корупції.

2. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування.

3. Правовий статус Уповноваженого юридичної особи. Обов'язкова антикорупційна програма.

4. Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб.

Література: 2; 3; 14; 19; 20; 21; 23; 27; 30; 31; 33; 36; 37; 38; 39; 40; 41; 48; 52; 59; 62; текст лекцій.

Тема № 5. Організаційно-правові засади запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Семінарське заняття 5: Організаційно-правові засади запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо видів конфлікту інтересів та системи заходів врегулювання конфлікту інтересів.

Кількість годин – денна форма – 2
заочна форма -

Навчальні питання:

1. Поняття та види конфлікту інтересів.
2. Система заходів врегулювання конфлікту інтересів та обов'язки щодо їх реалізації.
  - 2.1 Обов'язки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
  - 2.2 Обов'язки керівника щодо вжиття заходів із врегулювання конфлікту інтересів.
  - 2.3 Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав.
3. Окремі види обмежень, пов'язаних із конфліктом інтересів.
  - 3.1 Обмеження щодо одержання подарунків.
  - 3.2 Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
  - 3.3 Обмеження спільної роботи близьких осіб.
  - 3.4 Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

До першого питання. Конфлікт інтересів. Види: реальний та потенційний. Приватний інтерес.

До другого питання. Система заходів врегулювання конфлікту інтересів та обов'язки щодо їх реалізації.

Підпункт 1. Обов'язки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Підпункт 2. Врегулювання конфлікту інтересів. Форми урегулювання конфлікту інтересів. Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів.

Підпункт 3. Поняття «підприємство» та «корпоративні права». Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав.

До третього питання. Окремі види обмежень, пов'язаних із конфліктом інтересів.

Підпункт 1. Обмеження (заборони) щодо одержання подарунків. Благодійна діяльність. Вирішення ситуацій отримання чи пропозиції отримання неправомірного подарунку. Офіційні подарунки.

Підпункт 2. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Викладацька діяльність. Наукова діяльність. Творча діяльність. Медична практика. Інструкторська та суддівська практика зі спорту.

Підпункт 3. Обмеження спільної роботи близьких осіб відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Підпункт 4. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Питання цільових виступів слухачів:

1. Поняття та види конфлікту інтересів.
2. Зміст понять «приватний інтерес», «службове, представницьке повноваження», «суперечність між приватним інтересом та службовими чи представницькими повноваженнями».
3. Зміст понять «об'єктивність або (чи) неупередженість прийняття рішень, або вчинення чи невчинення дій під час виконання повноважень», «наявність приватного інтересу у сфері службових чи представницьких повноважень».
4. Обов'язки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
5. Обов'язки керівника щодо вжиття заходів із врегулювання конфлікту інтересів.
6. Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті та обмеження доступу до інформації як заходи врегулювання конфлікту інтересів.
7. Перегляд обсягу службових повноважень та здійснення повноважень під зовнішнім контролем як заходи врегулювання конфлікту інтересів.
8. Переведення, звільнення особи у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів.
9. Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав.
10. Обмеження щодо одержання подарунків.
11. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними.
12. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
13. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.
14. Обмеження спільної роботи близьких осіб.

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Види конфлікту інтересів.
2. Система заходів врегулювання конфлікту інтересів та обов'язки щодо їх реалізації.
3. Обов'язки керівника щодо вжиття заходів із врегулювання конфлікту інтересів.

4. Переведення, звільнення особи у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів.
5. Вирішення ситуацій отримання неправомірного подарунку.
6. Інструкторська та суддівська практика зі спорту.

Література: 12; 13; 21; 23; 28; 31; 35; 59; 62; 69; текст лекцій.

Практичне заняття 1: Конфлікт інтересів.

Навчальна мета заняття: розширити і поглибити знання та вміння виявляти наявність конфлікту інтересів та дотримання пов'язаних з ним обмежень згідно з Законом України «Про запобігання корупції».

Кількість годин – денна форма – 2
заочна форма – 2

Навчальні питання:

1. Порядок оцінки наявності конфлікту інтересів.
2. Обмеження щодо одержання подарунків.
3. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
4. Обмеження спільної роботи близьких осіб.
5. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

План проведення заняття:

1. На початку практичного заняття студенти ознайомлюються із Методичними рекомендаціями НАЗК «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції».

2. Перший етап – з метою закріплення вивченого за темою матеріалу визначити:

- поняття та види конфлікту інтересів;
- зміст обмежень щодо:
  - одержання подарунків;
  - сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
  - спільної роботи близьких осіб;
  - після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

3. Другий етап – практичне вирішення ситуативних завдань у складі окремих підгруп. Під час проведення заняття відбувається обговорення можливих варіантів вирішення практичних завдань. Всі відповіді мають бути обґрунтовані з використанням тексту матеріалів до теми та нормативних

документів. Після колективного обговорення пропонується здійснити запис мотивованого рішення (із посиланнями на конкретні пункти, частини, статті нормативних актів) щодо запропонованої фабули:

Ситуативне завдання 1

У підпорядкуванні директора державного підприємства «Державний заклад культури» (посадова особа юридичної особи публічного права) працює його дружина. Статутом підприємства передбачено, що його директор визначає умови оплати праці працівників та застосовує заходи матеріального заохочення, накладає на працівників стягнення. У цій ситуації у директора підприємства наявний приватний інтерес (зумовлений спільною роботою з членом сім'ї) у сфері виконання службових повноважень, який може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень або на вчинення/невчинення дій під час виконання ним повноважень стосовно своєї дружини.

Визначте, в якій ситуації у директора наявні дискреційні повноваження щодо дружини: 1) при визначенні та застосуванні заходів матеріального заохочення (преміювання); 2) при встановленні надбавки до посадового окладу у зв'язку з присвоєнням дружині звання Заслуженої артистки України?

Ситуативне завдання 2

Прокурору доручено розглядати скаргу на свої ж дії, в якій, у тому числі, заявлено клопотання щодо заміни прокурора у кримінальному провадженні. У такій ситуації у прокурора буде наявний приватний інтерес, який полягає у небажанні настання негативних наслідків – визнання неправомірними його дій та/або рішень та можливе притягнення до відповідальності.

Чи є у прокурора законні службові повноваження (як обов'язкова складова конфлікту інтересів) щодо розгляду скарги на свої дії та заміни себе на іншого прокурора у кримінальному провадженні?

Ситуативне завдання 3

У керівника державного (комунального) підприємства виник потенційний конфлікт інтересів у зв'язку з тим, що на підприємстві працює його близька особа.

Чи є належним способом врегулювання конфлікту інтересів керівника підприємства делегування його повноважень у частині, що стосується близької особи, своєму заступнику?

Ситуативне завдання 4

У депутата місцевої ради на засіданні ради виник конфлікт інтересів.

Яким чином має діяти депутат місцевої ради?

Ситуативне завдання 5

Міський голова на підставі рішення міської ради укладає цивільноправовий договір з товариством, де його близька особа є засновником.

Чи виникає конфлікт інтересів у міського голову?

Ситуативне завдання 6

Начальник Інституту у складі вищого навчального закладу здобуває ступінь магістра в Інституті, який очолює.

Чи виникає конфлікт інтересів у начальника Інституту?

Ситуативне завдання 7

Керівник самотійного структурного підрозділу подає керівнику державного органу пропозицію про встановлення собі премії з визначенням її розміру для прийняття відповідного рішення.

Чи виникає конфлікт інтересів у керівника самотійного структурного підрозділу, який подає пропозицію про встановлення собі премії?

Ситуативне завдання 8

Голова районної державної адміністрації приймає рішення про виплату собі премії за погодженням з головою відповідної обласної державної адміністрації на підставі подання іншої особи — керівника державної служби районної державної адміністрації

Чи виникає конфлікт інтересів у голови районної державної адміністрації?

Ситуативне завдання 9

Особа передала корпоративні права в управління. Адвокат особи повідомив Національне агентство про здійснення такої передачі.

Чи може адвокат особи, яка здійснила передачу корпоративних прав, повідомити Національне агентство про передачу на виконання вимог ч. 5 ст. 36 Закону?

Ситуативне завдання 10

Директор державного підприємства отримав від підлеглого, з яким товаришує, подарунок у негрошовій формі вартістю 1000 гривень.

Чи буде це порушенням обмежень щодо одержання подарунків, передбачених ст. 23 Закону?

Ситуативне завдання 11

Начальник відділу місцевої державної адміністрації отримав від своєї двоюрідної тітки гроші у подарунок у сумі 100 000 гривень.

Чи буде це порушенням обмежень щодо одержання подарунків, передбачених ст. 23 Закону?

Ситуативне завдання 12

Особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, працює лікарем у лікарні за сумісництвом.

Чи має місце порушення встановленої п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону заборони займатися іншою оплачуваною діяльністю?

Ситуативне завдання 13

Особа працювала прокурором. Протягом року після припинення відповідної діяльності ця особа почала здійснювати захист обвинуваченого у кримінальному провадженні. Водночас іншою стороною цього кримінального провадження є прокурор (згідно з вимогами КПК).

Чи буде це порушенням обмеження, встановленого у п. 3 ч. 1 ст. 26 Закону щодо представлення інтересів особи у справах, в яких іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності?

Ситуативне завдання 14

Державний службовець працює на посаді головного спеціаліста в структурному підрозділі органу державної влади й безпосередньо підпорядковується керівнику відділу, в якому він працює. Керівником органу державної влади є рідний брат головного спеціаліста.

Чи є це порушенням ст. 27 Закону?

4. Третій етап – закріплення теоретичного матеріалу: знання змісту та правил реалізації обмежень, пов'язаних з конфліктом інтересів.

Оцінювання: перевірка остаточних варіантів їх вирішення здійснюється шляхом:

- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності прийнятого групою рішення;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності коментаря викладача та слухача іншої групи щодо виявлених помилок;
- оголошення одним із слухачів групи, яка презентує завдання, сутності внесення доповнень до прийнятих рішень і напрямів прийняття рішення відповідно до висловлених рекомендацій.

Література: 12; 13; 21; 23; 28; 31; 35; 59; 62; 69; текст лекцій.

Тема № 6. Оцінка корупційних ризиків у діяльності державних органів, юридичних осіб

Семінарське заняття 6: Оцінка корупційних ризиків у діяльності державних органів, юридичних осіб.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо оцінки корупційних ризиків у діяльності державних органів, юридичних осіб.

Кількість годин – денна форма – 2
заочна форма -

Навчальні питання:

1. Необхідність оцінки корупційних ризиків. Нормативно-правові засади оцінки корупційних ризиків.
2. Принципи управління корупційними ризиками.
3. Етапи оцінювання корупційних ризиків.

До першого питання. Нормативно-правові засади оцінки корупційних ризиків. Методологія управління корупційними ризиками у діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів, у яких приймаються антикорупційні програми.

До другого питання. Принципи управління корупційними ризиками.

До третього питання. Основні етапи оцінювання корупційних ризиків органу влади. Підготовка до оцінювання корупційних ризиків. Дослідження середовища організації та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків. Ідентифікація корупційних ризиків. Аналіз корупційних ризиків. Визначення рівнів корупційних ризиків

Питання цільових виступів слухачів

1. Необхідність оцінки корупційних ризиків. Нормативно-правові засади оцінки корупційних ризиків.
2. Методологія управління корупційними ризиками у діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів, у яких приймаються антикорупційні програми.
3. Принципи управління корупційними ризиками.
4. Підготовка до оцінювання корупційних ризиків.
5. Дослідження середовища організації та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків.
6. Ідентифікація корупційних ризиків.
7. Аналіз корупційних ризиків.
8. Визначення рівнів корупційних ризиків.

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Основні етапи оцінювання корупційних ризиків органу влади.
2. Нормативно-правові засади оцінки корупційних ризиків.
3. Ідентифікація (виявлення) корупційних ризиків.
4. Методологія управління корупційними ризиками у діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів, у яких приймаються антикорупційні програми: загальна характеристика.

Література: 2; 3; 23; 25; 26; 29; 31; 39; 75; 81; текст лекцій.

Тема № 7. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією

Семінарське заняття 7: Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання слухачів щодо адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією

Кількість годин – денна форма – 2
заочна форма -

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення та юридичної відповідальності у разі їх вчинення.
2. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією.
3. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

До першого питання. Загальна характеристика корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення та юридичної відповідальності у разі їх вчинення.

До другого питання. Загальна характеристика адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.

До третього питання. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків. Порушення вимог фінансового контролю. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень. Порушення встановлених законом обмежень після припинення повноважень члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Невжиття заходів щодо протидії корупції. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням. Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Питання цільових виступів слухачів

1. Загальна характеристика корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення та юридичної відповідальності у разі їх вчинення. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією.
2. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КУпАП).
3. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172-5 КУпАП).
4. Порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП).

5. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП).

6. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (ст. 172-8 КУпАП).

7. Порушення встановлених законом обмежень після припинення повноважень члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (стаття 172⁻⁸⁻¹ КУпАП).

8. Невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9 КУпАП).

9. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням (ст. 172-9-1 КУпАП).

10. Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля (стаття 172-9-2 КУпАП).

Теми для рефератів, які відповідають темі семінарського заняття:

1. Адміністративна відповідальність за порушення норм антикорупційного законодавства.
2. Основні ознаки корупційного правопорушення.
3. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
4. Невжиття заходів щодо протидії корупції.

Література: 5; 12; 13; 14; 20; 22; 23; 24; 27; 28; 31; 32; 34; 35; 40; 41; 46; 48; 52; 56; 58; 59; 62; 69; текст лекцій.

3. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 № 55-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1990. № 31. Ст. 429 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>.

2. Деякі питання проведення антикорупційної експертизи: наказ Міністерства юстиції України від 18.03.2015 № 383/5 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0303-15#Text>.

3. Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі : постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 142 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D0%BF#Text>.

4. Загальна декларація прав людини : міжнародний документ прийнятий і проголошений резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948

// База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

6. Конвенція ООН проти корупції: міжнародний документ від 31.10.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

7. Конституція України від 28.12.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

8. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: міжнародний документ від 27.01.1999 № ETS 173 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.

9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

10. Міжамериканська конвенція проти корупції : конвенція ООН від 29.03.1996 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_089

11. Модельний закон про боротьбу з корупцією (прийнятий на XIII пленарному засіданні Міжпарламентської асамблеї держав-учасниць СНД), постанові № 13-4 від 03.04.1990) // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/997_998.

12. Одержання подарунків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: роз'яснення Міністерства юстиції України від 28.07.2011 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0053323-11#Text>.

13. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.

14. Про боротьбу з корупцією в приватному секторі [Електронний ресурс] : рамкове рішення Ради Європейського Союзу № 2003/568/ПВД від 22.07.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_945

15. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07 червня 2018 р. № 2447-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>

16. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.08.2013 № 4572-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

17. Про двадцять принципів боротьби з корупцією [Електронний ресурс] : резолюція (97) 24 прийнята Комітетом міністрів на 101 сесії 11.06.11997 // База

даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_845

18. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

19. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>.

20. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

21. Про загальні правила боротьби з корупцією при фінансуванні політичних партій і виборчих компаній [Електронний ресурс] : рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № Res (2003) 4 від 08.04.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_867

22. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України від 03 листопада 2015 р. № 743-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text>

23. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

24. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#top>.

25. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.

26. Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2015-%D0%BF#Text>.

27. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>.

28. Методичні рекомендації НАЗК «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції» // URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/10/Metodychni->

[rekomendatsiyi-vid-21.10.2022-13.pdf](#).

29. Про вдосконалення процесу управління корупційними ризиками : Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0219-22#Text>.

30. Про затвердження методології проведення антикорупційної експертизи : наказ Міністерства юстиції України від 24 квітня 2017 р. № 1395/5 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8>

31. Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків : рішення НАЗК від 17 червня 2016 р. № 2 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-16#Text>

32. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення : рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09 лютого 2018 р. № 166 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text>

33. Про затвердження Порядку надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції на звільнення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми : Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 15.09.2020 № 408/20 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1034-20#Text>

34. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля : постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>

35. Про затвердження Порядку передачі подарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям: постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1195 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1195-2011-%D0%BF#Text>.

36. Про затвердження Порядку проведення антикорупційної експертизи Національним агентством з питань запобігання корупції: наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.07.2020 № 325/20 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-20#n7>.

37. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету

Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів від 25.03.2015 № 171 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/171-2015-%D0%BF#Text>.

38. Про затвердження правил етичної поведінки поліцейських : наказ МВС України від 9 листопада 2016 р. № 1179 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

39. Типова антикорупційна програма юридичної особи : затверджена наказом НАЗК від 10 грудня 2021 року № 794/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1702-21#n7>

40. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

41. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

42. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

43. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

44. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 58-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

45. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

46. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.

47. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України від 07.07.2001 № 2493-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.

48. Про затвердження Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: Наказ НАЗК від 23.07.2021 № 448/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0986-21#Text>

49. Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців // Офіційне інтернет Представництво Комітету з питань запобігання і протидії корупції. URL : http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article.jsessionid=ADD49945492AB4622122873FCCB7BD8D?art_id=48082&cat_id=46352

50. Спільні Перший та Другий раунди оцінювання. П'ятий Додатковий звіт про виконання рекомендацій Україною. Для затвердження GRECO на 68 пленарному засіданні (Страсбург, 15-19 червня 2015 року) / Оціночні звіти Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) щодо стану корупції в Україні // Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: http://old.minjust.gov.ua/anti_corruption_grecorep

51. Статут Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO) : Міжнародний документ Ради Європи від 05.05.1998 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_144

52. Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджений наказом НАЗК від 23.07.2021 № 448/21 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0986-21#Text>

53. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією : міжнародний документ від 04.11.1999, ратифікація від 16.03.2005 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.

54. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

55. Четвертий раунд оцінювання. Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів, та прокурорів [Електронний ресурс] : Звіт за результатами оцінки Україна, ухваленого на 76-му пленарному засіданні GRECO (Страсбург, 19-23 червня 2017 року) // Офіційний сайт Національного агентства в з питань запобігання корупції. URL: <https://rm.coe.int/grecoeval4rep-2016-9-p3-76-greco-19-23-2017-/1680737206>

Основна література

56. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник / О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. Я Троян [та ін.]; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.

57. Басанцов І. В., Зубарева О. О. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2016. 113 с.

58. Бугайчук К. Л., Безпалова О. І., Джафарова О. В., Іванцов В. О., Шатрава С. О. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією : практичний посібник. Харків. : ХНУВС, 2016. 97 с.

59. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М. І. – К.: Ваїте, 2018. – 472 с.

60. Іванцов В. О. Зміст та принципи реалізації дисциплінарної відповідальності у разі порушення норм Закону України «Про запобігання корупції». *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. № 5. Том 2. С. 89–95.

61. Клімова С. М., Ковальова Т. М. Організаційно-правове забезпечення сучасної антикорупційної політики. Харків. : Харківськ. регіональн. ін-т держ. управління, 2015. 252 с.
62. Настюк В. Я., Синявська О. Ю., Мартиновський В. В., Іванцов В. О. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення: підручник / за заг. ред. В. Я. Настюка. Харків: Право, 2019. 512 с.
63. Пархоменко-Куцевіл О. І. Формування та розвиток сучасних антикорупційних органів державної влади як основа запобігання та подолання корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. Київ: Вид. дім. «Персонал», 2019. 308 с.
64. Суббот А., Дем'янчук Ю. Засоби протидії та запобігання корупції в умовах реформування законодавства. *Адміністративне право і процес*. 2017. № 6. С. 113–117.
65. Чишко К. О. Історичні передумови формування антикорупційного законодавства України. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 2. С. 73–78

Додаткова література

66. Авер'янов В. Законодавче регулювання державної служби у світлі завдань упередження та протидії корупції в Україні. *Право України*. 2008. № 5. С. 29–36.
67. Боднарчук О. Г. Сінгапурська модель боротьби з корупцією – приклад застосування ефективної антикорупційної стратегії в Україні. URL : http://www.lsej.org.ua/2_2014/13.pdf.
68. Іванцов В. О. Значення принципів адміністративного права у вирішенні актуальних проблем реалізації адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією // Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 7 грудня 2018 р.) у 2 частинах. Київ : НАВС, 2018. Ч. 2. С. 103–107.
69. Коломоєць Т. О. Обмеження щодо одержання подарунків як інструмент запобігання корупції: вітчизняний та зарубіжний вимір нормативного закріплення // Актуальні проблеми реалізації положень Закону України «Про запобігання корупції» : матеріали регіонального науково-практичного круглого столу., м. Запоріжжя, 1-2 грудня 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. С. 100–103
70. Пчелін В. Б. Органи Національної поліції як суб'єкт запобігання та протидії корупції в Україні. *Право і безпека*. 2019. № 1(72). С. 72–77.
71. Скомаров О. В. Досвід Сінгапуру та Гонконгу щодо функціонування спеціальних антикорупційних органів та можливість його застосування в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 4. С. 90–96.
72. Синявська О. Ю. Організаційно-управлінські фактори в системі факторів сприяння існуванню та поширенню корупції в Україні // Актуальні проблеми адміністративно-правової науки (до 95-річчя з дня народження Р. С. Павловського) : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 26 вересня 2019 р. – Харків : Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 224 с. – С. 135 – 138.

73. Синявська О. Ю. Щодо необхідності удосконалення нормативно-правового забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні // Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє: тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2020 р.). Харків: НДІ ППІСН, 2020. 196 с. – С. 120-124. https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20201210/issue/view/ndippsn_20201210/ndippsn_20201210
74. Синявська О. Ю. До питання закріплення принципів запобігання та протидії корупції в законодавстві України // Актуальні питання діяльності суб'єктів господарювання в умовах пандемії COVID-19 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 26 лют. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 348с. – С.150-153.
75. Синявська О. Ю. До питання удосконалення методики оцінки корупційних ризиків у діяльності державних органів та юридичних осіб // Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення : зб. наук. пр. за матеріалами V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20–21 трав. 2021 р.) : електрон. наук. вид. [Електронний ресурс] / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. адміністр. права, Каф. адміністр. права та адміністр. діяльності ; уклад.: Н.П. Матюхіна, М.С. Ковтун, С.А. Федчишин. – Харків : Право, 2021. – 509 с. – Режим доступу: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18828>. – С.33-37.
76. Трепак В. Система заходів антикорупційної діяльності у розвинутих країнах світу. *Публічне право*. 2016. № 1 (21). С. 193–200.
77. Ченшова Н. В., Шпилька Л. О. Сучасний стан, перспективи розвитку і вдосконалення антикорупційної політики в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2017. Вип. 43. Т. 2. С. 98–102.
78. Яковенко С. Б. Сутність корупції та її класифікація. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2017. № 1 (57). С. 109–114.
79. Syniavska O. Y., Ivantsov V. O. Limitation of getting gifts: problems of contents of the concept and terminological apparatus in the context of lawrealization and role of administrative law principles for their decision // The institutionalization of public relations in the fight against corruption: the experience of counties of Eastern and Western legal traditions (universal theoretical framework for relevant anti-corruption law of Ukraine) : comparative analysis : Collective monograph. Tallinn, Estonia : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2019. Volume 2. P. 290-306.
80. Syniavska O. Y., Ivantsov V. O. Persons authorized to perform state or local self-government functions: categorical and species characteristics as basis for determining boundaries of the subject dissemination of the norms anti-corruption legislation // Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2019. Volume 2. P. 109-128.
81. Syniavska O., Pushko O. (2022) Some Issues of Corruption Risk Assessment in the Activities of State Bodies, Legal Entities (in Case Study of the Aviation Industry of Ukraine). In: Nechyporuk M., Pavlikov V., Kritskiy D. (eds)

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<https://www.coe.int/en/web/greco/> – Official website of the Group of States against Corruption (GRECO) (Офіційний веб-сайт Групи держав проти корупції (ГРЕКО))

<https://ti-ukraine.org/> – Офіційний сайт антикорупційної організації «Transparency International Україна»

<http://zakon.rada.gov.ua/laws> – Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Законодавство України

<https://www.gp.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України

http://mvs.gov.ua/ua/pages/196_Zapobigannya_korupcii___NOVINI.htm – Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. Запобігання корупції – «Інформаційно-довідкові матеріали»

<https://nabu.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України

<https://nazk.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Національного агентства з питань запобігання корупції

<https://court.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Судова влада України

<http://www.reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://public.nazk.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

<http://corrupt.informjust.ua/> – Відомості з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення